

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

T.C. PANAMA BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Panama Pazar Profili ve Ticaret Fırsatları, Mayıs 2024

Halise Büşra ÜNSAL HÜR, Ticaret Müşaviri

GENEL GÖRÜNÜM

GSYHİ (Milyar \$): 83.380

KBGSYİH (\$): 18.730

2023 Büyüme Oranı: %7,3
(2024 Tahmin %2,5)

Nüfus: 4,3 Milyon

Yüzölçümü (Km2): 75.096

Başkent: Panama City

Devlet Başkanı: Laurentino Cortizo (1 Temmuz 2019-1 Temmuz 2024)

Yeni Devlet Başkanı 1 Temmuz 2024 İtibariyle 5 Yıl Süreyle

Jose Raul Mulino

Yönetimi: Başkanlık Tipi Cumhuriyet

Dili: İspanyolca

Para Birimi: Sabit Kur

Amerikan Doları = Panama Balboası

Ordusu bulunmuyor

- Kuzey ve Güney Amerika'yı birbirine bağlayan bir köprü konumundadır.
- Panama'da nüfus artış hızı **%1,3'tür**.
- Ülkedeki okur-yazarlık oranı **%96.3'tür**.
- Nüfusun **%14.8'i** yoksulluk sınırının altında yaşamakta olup, gelir dağılımı oldukça adaletsizdir.
- Panama, Orta Amerika'da en yüksek kişi başına düşen gelire sahip ülkelerden biri olsa da, gelir dağılımı oldukça eşitsizdir. Ülkedeki en zengin %10'luk nüfusun, gelirin %40'ını kontrol ettiği, en fakir %10'luk nüfusun ise gelirin %1'den az bir kısmını kontrol ettiği tahmin edilmektedir.

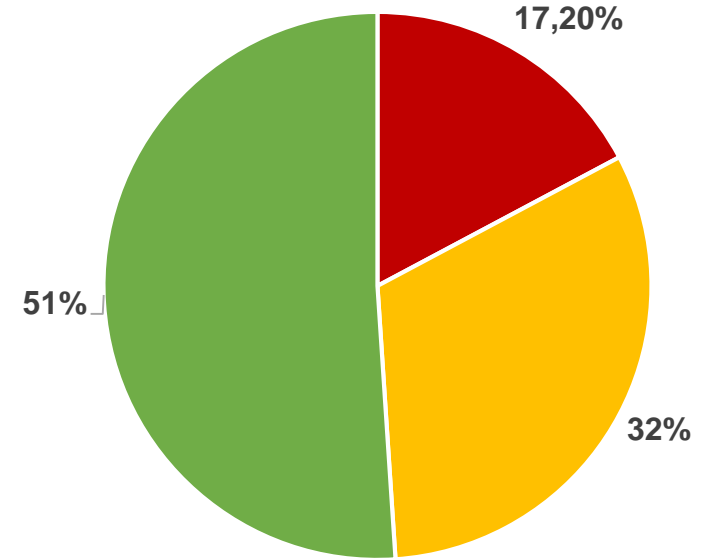

- Nüfusun yaklaşık %51'i Beyaz, Çinli ve Karma ırklardan, %32'si Afrika kökenli ve %17.2'si Panamalı yerel halka verilen ismi ile indigeneous halkından oluşmaktadır.
- Kosta Rika ve Kolombiya ülkeleri ile sınır komşusudur.

Panama'nın Etnik Dağılımı

■ Indigenous ■ African descendant ■ Mixed, white, chinese

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

PANAMA	2022	2023	2024 (Tahmin*)
GSYİH (Cari Fiyatlar -Milyar \$)	76.520	83.380	87.380
Gerçek GSYİH Büyüme (%)	10,8	7,3	2.5
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	17.410	18.730	19.370
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2.9	1.5	1.7
İşsizlik Oranı (%)	8.8	7.4	8.4
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-3,000	1.690	-1.790
Nüfus (Milyon)	4,39	4.45	4.51

Canada

United States

Mexico

Cuba

Dominican Republic

Trinidad and Tobago

Guatemala

Nicaragua

Costa Rica

El Salvador

Honduras

Colombia

Peru

Chile

ALADI

European Union

European Free Trade Association (EFTA)

Israel*

South Korea

Singapur

Neden Panama pazarı?

- Konumu Sayesinde Tüm Kıtaya Erişim İmkanı
- Lojistik Avantajlar (Hava, Kara, Deniz taşımacılığı)
- Gelişmiş Bankacılık Sektörü
- ABD Dolarının Kullanılması
- Konteynır Limanlarının Sayısı
- Bayrak Değişim İmkanı (Gemiler için)
- Kolon Serbest Bölgesi ve Diğer Serbest Bölgeler

Madencilik; Bakır (2023 Kasım Ayı MORATORYUM)

- Panama'nın en büyük bakır madeni Cobre Panama yılda 300 bin tonun üzerinde bakırın işlenmesine olanak tanımaktadır. Panama'nın bakır ihracatı toplam ihracatın %78'ine, GSYİH'nin % 4'üne kaynak oluşturmakta ve küresel bakır ihracatının ise yaklaşık %1,5'ine tekabül etmektedir.
- Kanadalı First Quantum Minerals'in alt şirketi Minera Panama ile Hükümet arasında yenilene imtiyaz sözleşmesi, çevre ve ulusal egemenlik bağlamında duyarlılık yaratmış ve kitlese halk protestolarını tetiklemiştir.
- **Ülkede gelecekteki tüm metal madenciliği faaliyetine ilişkin moratoryum ilan edilmiştir.** 37 gün süren gösterilerin ülkeyi uğrattığı ekonomik zarar 2 Milyar Dolar olarak açıklanmıştır.
- Önemli ihracat geliri kaybı, 2024 yılı ekonomik büyüme rakamında yaklaşık % 2'lik düşüş yaşanması, Cobre Panama'nın işletilmesi çerçevesinde 8 bini doğrudan, 40 bini dolaylı istihdam kaybı gibi sınamalarla karşı karşıya kalması beklenmektedir.

ÖNEMLİ SEKTÖRLER

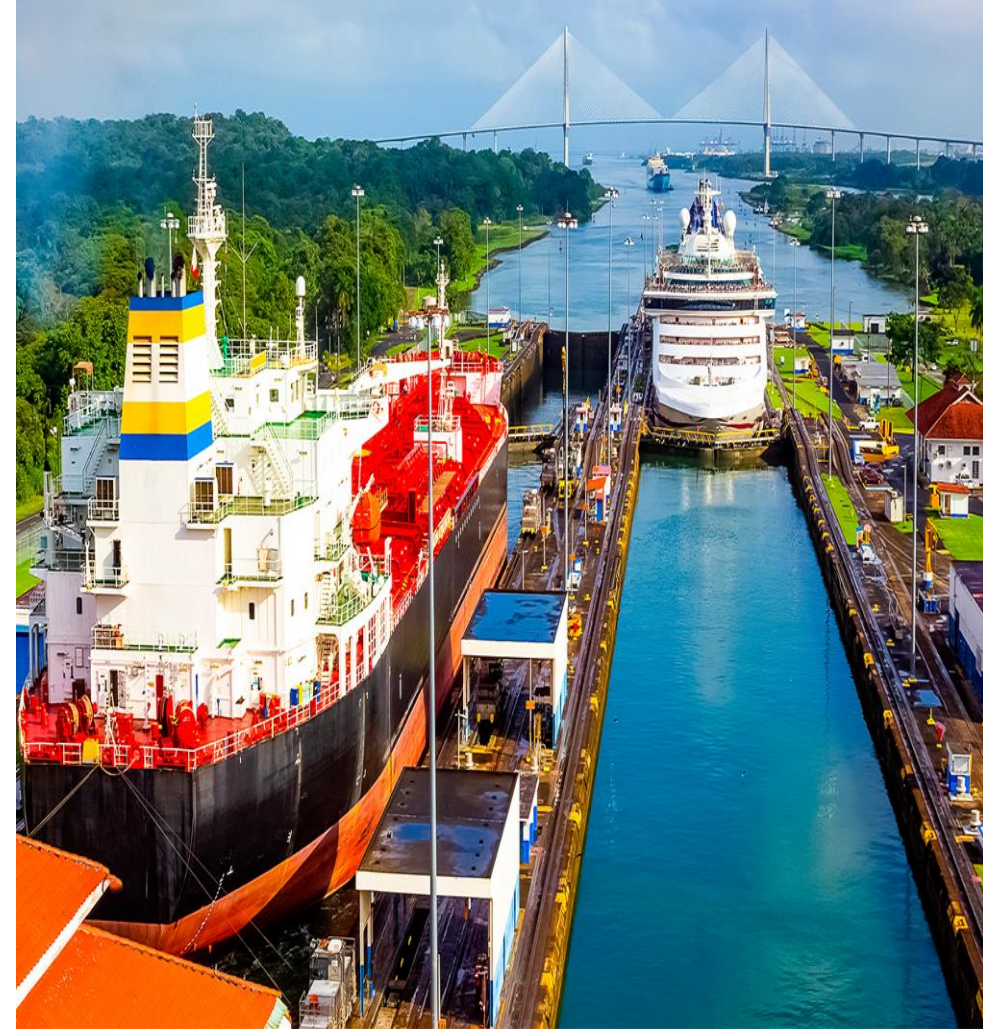
- **Tarım ve Hayvancılık;** Tarım sektörü, GSYİH'nin yaklaşık %3'ünü teşkil etmektedir. Ekilebilir alanlar toplam karanın %14'ünü oluşturmaktadır. Ülkedeki istihdamın %17'sine katkıda bulunan tarım sektöründe önde gelen ihracat ürünleri muz, pirinç, mısır, karides, kahve ve şeker kamışıdır. Tarımda dışa bağımlı olan Panama'nın en büyük tedarikçisi ABD'dir. Panama, muz, ananas ve kahve gibi tarım ürünlerinin işlenmesinde öne çıkmaktadır.
- **Sanayi ve imalat;** Panama ekonomisi, ağırlıklı olarak hizmet sektörüne dayalı olmakla birlikte, sanayi sektörü de önemli bir rol oynamaktadır. Sanayi sektörü GSYH'ye %15 oranında, istihdamın %18'ine katkıda bulunmaktadır. Panama'da ağır sanayi bulunmamakta olup, başlıca endüstrileri çimento ve diğer inşaat malzemeleri, şeker, bira, petrol arıtma, kağıt ve kağıt ürünleridir.
- **Hizmetler;** Ulaştırma, lojistik, denizcilik, bankacılık, sigorta, konteyner ticareti, gemi sicili, haberleşme ve turizm sektörleri öncülüğünde GSYİH'nin yaklaşık **%77'sini** Hizmetler sektörü oluşturmaktadır.

Dünya ticaretinin yaklaşık olarak %5'inin, maden ve mineral ticaretinin ise %20'sinin geçtiği PANAMA KANALI en yoğun olarak, ABD, Çin, Japonya ve Şili tarafından kullanılmaktadır.

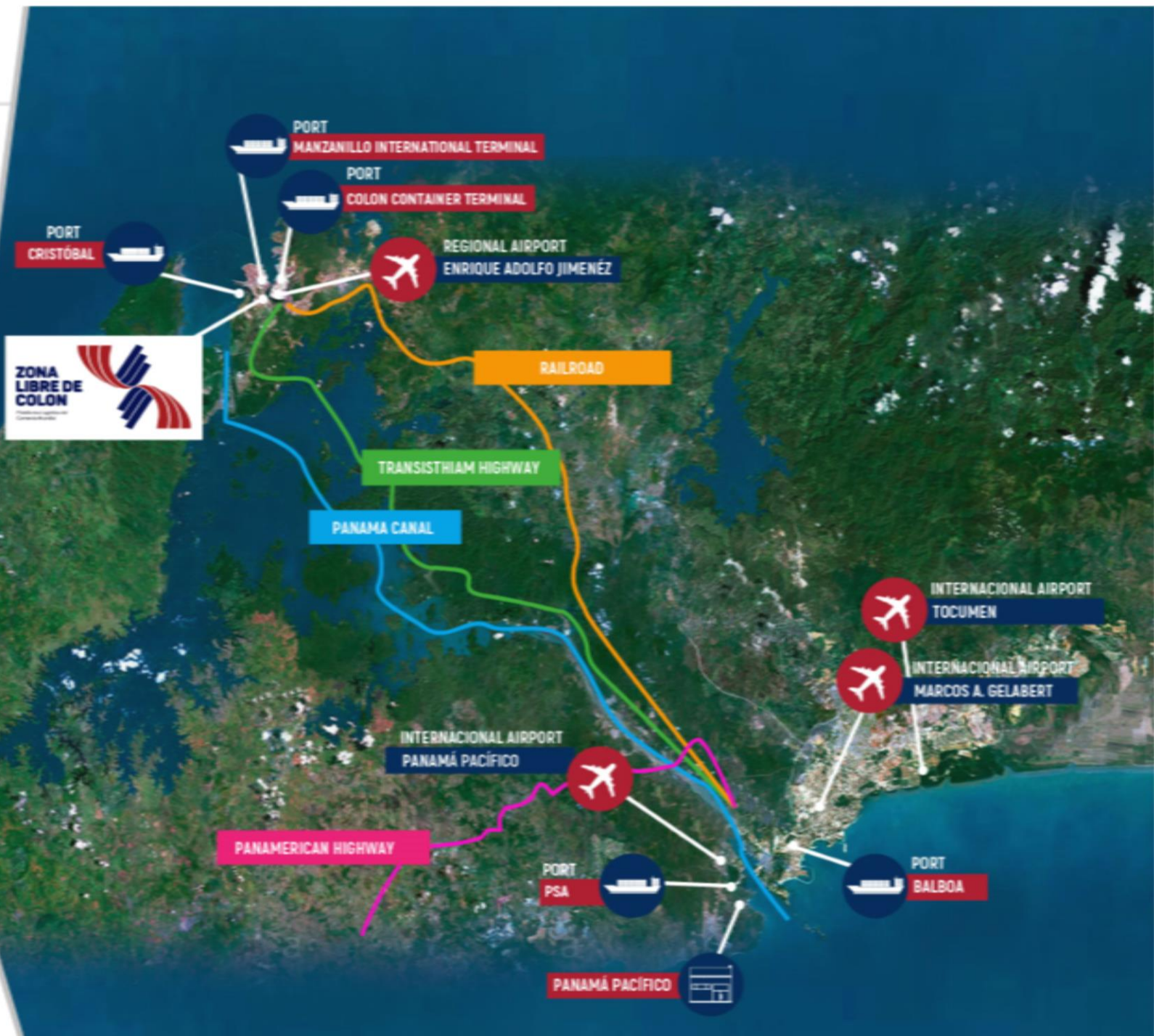

- Panama Kanalı, kıtadaki en büyük dünyadaki ikinci büyük (Hong Kong'un ardından) serbest bölge olan Kolon Serbest Bölgesi (CFZ), ham petrolün Pasifik ve Atlantik kıyıları arasında taşınmasını sağlayan Trans-Panama Boru Hattı ve limanlar ülkenin önemli altyapı unsurlarının başında gelmektedir.
- Her yıl ortalama 13-14 bin geminin geçtiği Panama Kanalı, Kuzeydoğu Asya'dan ABD'ye hareket eden konteynerlerin toplam pazar payının %46'sına sahiptir. Kanal, 160 ülkeyi birbirine bağlayan 144 deniz rotasına hizmet vermekte ve 1.700 limana ulaşmaktadır. Panama aynı zamanda kayıtlı 8 binin üzerinde gemisi ile **dünyanın en geniş ticari gemi filosuna sahip olan ülke konumundadır**. Diğer yandan, 2023 yılında El Nino fenomeninin sebep olduğu kuraklık Panama Kanalı'ndaki geçiş trafiğini olumsuz etkilemiştir.

MULTIMODAL LOGISTIC PLATFORM

Kolon Serbest Bölgesi (CFZ)

- Hong Kong'tan sonra dünyanın en büyük 2. Serbest Bölgesi
- CFZ'de yerleşik şirketler ürünlerini “yeniden ihracat” yoluyla bölgeye pazarlamakta
- Güney ve Orta Amerika'nın dağıtım (re-eksport) merkezi
- **2023** yılı ticaret hacmini **33.368 Milyar Dolar** olarak açıklamış olup, bu artış 2022 yılındaki 25.644 milyar dolar ticaret hacmine kıyasla **%30'luk bir artışı** temsil etmekte
- Serbest bölgeye giren kargonun geldiği ülkeler Çin, Amerika Birleşik Devletleri, Brezilya, Meksika ve Hindistan olarak sıralanmaktadır. Çin'in bu toplamdaki payı %59 olarak gerçekleşmiştir. Re-export kayıtlarına göre, CFZ'nin 2023'te ana alıcıları sırasıyla Venezuela %13.8, Panama %13.3, Nikaragua %7.8, Kosta Rika %6.7 olmuştur.

KOLON SERBEST BÖLGESİ

Kolon Serbest Bölgesi'nde yer almanın 3 yöntemi bulunmaktadır:

- 1) Serbest bölgede 20 yıllık yenilebilir bir kira sözleşmesi imzalanarak firma, kendi binasını inşa edebilir ya da hazır tamamlanmış bir binayı sahibinden kiralama yoluna gidebilir. (Kendi binasını inşa etme seçeneğinin tercih edilmesi durumunda serbest bölge teknik otoritesinin taslak inşaat planını uygun görmesi gerekmekte olup, Kolon bölgesinin az gelişmişliği göz önüne alınarak karşılaşılabilecek tüm altyapı sorunlarının çözümünden de firmanın sorumlu olacağı unutulmamalıdır.)
- 2) CFZ'de Serbest Bölge Yönetimine ait olan binaları kirama yoluna gidilebilir.
- 3) Hâlihazırda CFZ'de faaliyet gösteren diğer firmalar ile depolama ve yönetim-dağıtım ve idari hizmetlerin yürütülmesi için temsilcilik anlaşmaları yapılabilir. (Bu tür hizmetler için ücretler, mal değerinin yüzdesi veya maliyet + sabit ücretler temelinde müzakere edilebilir.)

GÜMRÜK-İTHALAT-İHRACAT-KDV İŞLEMLERİ

- Panama Ulusal Gümrük İdaresi (Autoridad Nacional de Aduanas—ANA), tarifelerini 2016 yılında Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu GTİP-Harmonised System ile uyumlu hale getirmiştir. Panama'da genel olarak **6'lı GTİP kod** kullanılmaktadır.
- Gümrük tarifeleri, değer üzerinden veya miktar, ağırlık, boyut veya hacim temelinde hesaplanmaktadır (**ad-valorem**).
- Oranlar en az korumacıdan en çok korumacıya olacak şekilde %0 ila %33 arasında değişmektedir. Ülkede üretim sektörü sınırlı olduğundan ithalat vergileri, yerel olarak üretilen ürünlerle rekabet etmeyen mallara geleneksel olarak düşük olmuştur. Çoğu girdi ve üretilen ürün üzerindeki vergiler %3-15'tir.
- İlaç sektörünün tamamına yakınında **Gümrük Vergisi ve Katma Değer Vergisi SIFIRDIR.**
- Yalnızca aşağıda mezkur GTİP Kodlarında

3006.93.11 (%10)

3006.93.19 (%6.5), 3006.93.29 (%6.5)

3006.92 (%6)

gümrük vergisi uygulanmaktadır.

PANAMA'NIN DIŞ TİCARETİ

Yıllar	İHRACAT (Milyar USD)	İTHALAT (Milyar USD)	DIŞ TİCARET HACMİ (Milyar USD)	İHRACAT/İTHALAT (%)
2018	11.621.377	23.003.618	34.624.995	50,52%
2019	11.473.935	21.490.941	32.964.876	53,39%
2020	9.656.808	14.739.520	24.396.328	65,52%
2021	13.373.218	20.595.840	33.969.058	64,93%
2022	15.466.804	29.249.346	44.716.150	52,88%

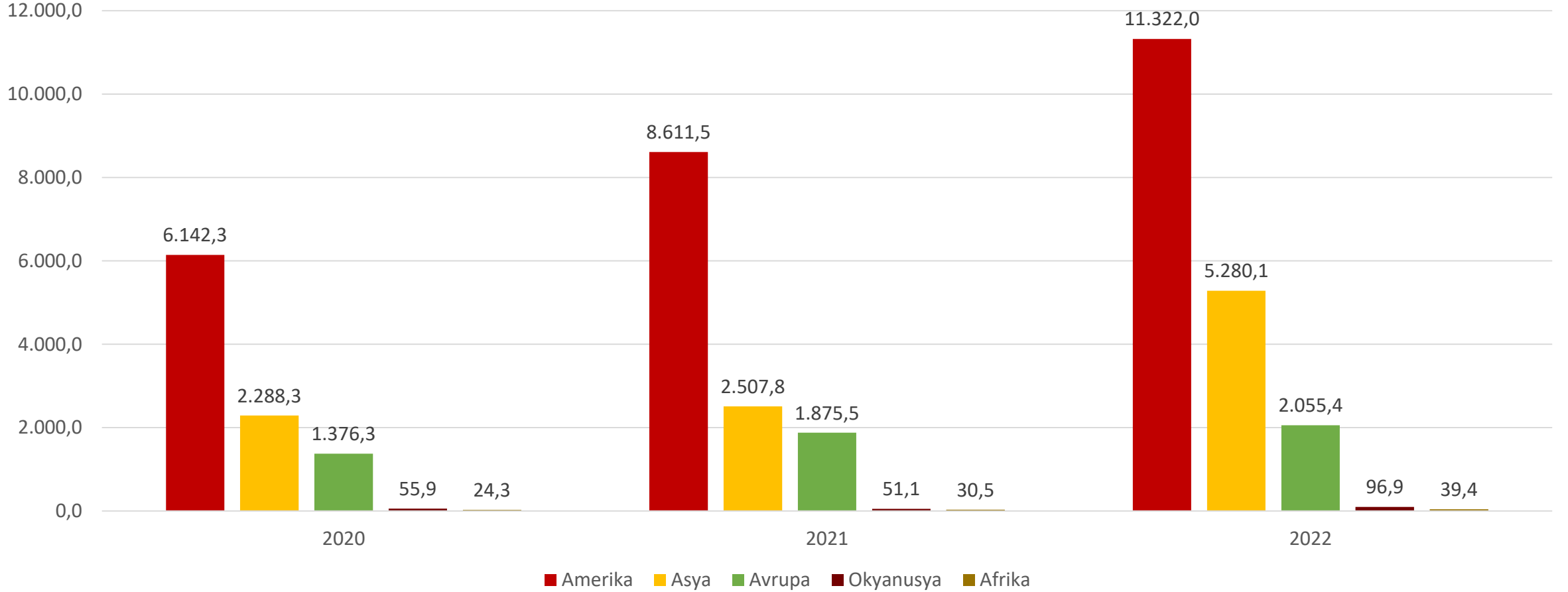

İKİLİ TİCARET (TÜRKİYE-PANAMA) / Milyon USD

Yıllar	Türkiye'nin Panama'ya İhracatı (USD)	Türkiye'nin Panama'dan İthalatı (USD)	Türkiye-Panama Dış Ticaret Hacmi (USD)	Denge (USD)
2019	255.843.450	12.273.385	268.116.835	+243.570.065
2020	171.514.938	40.216.561	211.731.499	+131.298.377
2021	304.855.755	18.348.152	323.203.907	+286.507.603
2022	359.624.524	34.177.498	393.802.022	+325.447.026
2023	385.504.678	17.870.455	403.375.133	+367.634.223

KITALARA GÖRE DIŞ TİCARET

2020-2022 Yılları (Milyon USD)

2021-2022 YILLARI PANAMA'NIN TEMEL İHRAÇ KALEMLERİ

2021

(Value in FOB)	2021
Bakır ve Bakır Konsantreleri	\$2,938,219,220
Muz	\$148,042,644
Palm Yağı	\$43,316,080
Demir, döküntü ve hurdaları	\$39,764,468
Teca Ahşap	\$32,866,452
İlaç	\$28,471,393
Karides	\$27,686,411
Şeker Kamışı	\$21,467,553
Kahve	\$21,284,030
Alüminyum Hurda	\$16,918,835

2022

(Value in FOB)	2022
Bakır ve Bakır Konsantreleri	\$2,797,163,496
Muz	\$127,442,328
Karides	\$61,248,813
Palm Yağı	\$48,934,163
İlaç	\$45,899,753
Demir, döküntü ve hurdaları	\$41,787,556
Teca Ahşap	\$35,443,761
Şeker Kamışı	\$24,465,955
Kahve	\$21,181,665
Balık	\$20,922,377

PANAMA'NIN İHRACAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İLK 10 ÜLKE

2021

(Value in FOB)	2021
China	\$1,038,770,635
Japan	\$554,746,748
South Korea	\$386,231,111
Spain	\$346,401,397
India	\$248,798,400
Germany	\$183,287,213
United States	\$128,559,809
Bulgaria	\$117,085,274
Netherlands	\$114,506,586
Brazil	\$88,990,821

2022

(Value in FOB)	2022
China	\$1,179,514,478
Japan	\$547,624,247
South Korea	\$269,752,879
Germany	\$233,150,145
India	\$226,863,884
Spain	\$155,904,646
Bulgaria	\$128,649,358
United States	\$121,485,167
The Netherlands	\$111,534,971
Canada	\$77,824,452

2021-2022 YILLARI PANAMA'NIN TEMEL İTHALAT KALEMLERİ

2021

(Value in CIF)	2021
Petrol	\$1,949,982,629
Makine ve Ekipmanları	\$1,026,081,980
Otomotiv	\$792,688,876
Elektrikli Ürünler	\$781,216,430
İlaç	\$669,920,384
Plastik ve türevleri	\$455,129,634
Demir-Çelik	\$322,184,322
Tekstil	\$266,220,275
Kimyevi Ürünler	\$263,224,623

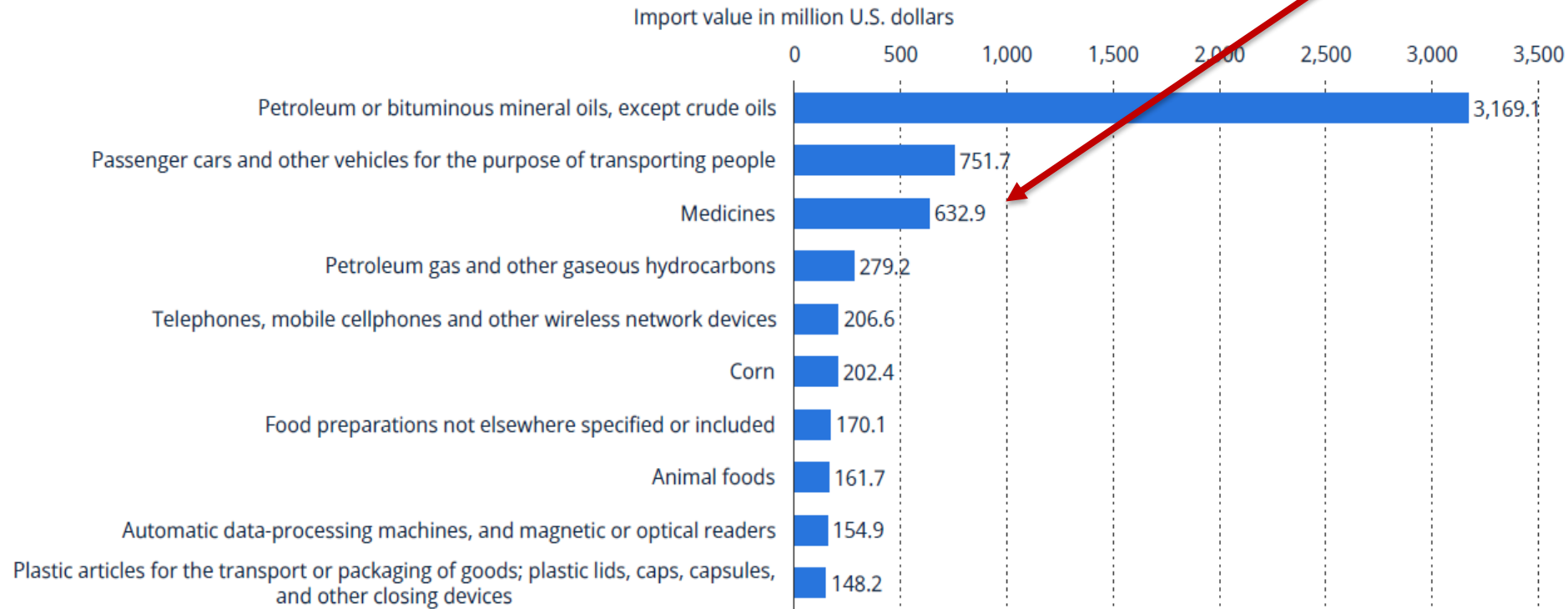
2022

(Value in CIF)	2022
Petrol	\$3,588,337,279
Makine ve Ekipmanları	\$1,336,674,222
Otomotiv	\$1,031,406,271
Elektrikli Ürünler	\$896,451,622
İlaç	\$816,330,972
Plastik ve türevleri	\$490,430,904
Demir-Çelik	\$467,678,599
Hububat	\$307,326,219
Kimyevi Ürünler	\$297,115,291

Main imported products in Panama in 2022, by value (in million U.S. dollars)

Leading imported goods in Panama by value 2022

PANAMA'NIN İTHALAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İLK 10 ÜLKE

2021

(Value in CIF)	2021
United States	\$2,929,667,413
China	\$1,379,313,989
Mexico	\$559,415,703
Costa Rica	\$464,993,488
Colombia	\$370,441,371
Guatemala	\$239,662,995
Spain	\$230,929,049
Brazil	\$197,481,715
Japan	\$194,753,372
Germany	\$184,580,231

2022

(Value in CIF)	2022
United States	\$3,669,817,254
China	\$1,640,194,967
Mexico	\$649,138,622
Costa Rica	\$496,996,811
Colombia	\$455,320,487
Brazil	\$334,025,599
Spain	\$303,650,076
Guatemala	\$268,417,558
Japan	\$251,041,064
Germany	\$228,590,998

TÜRKİYE'NİN PANAMA'YA İHRACATINDA İLK 10 ÜRÜN (2023)

GTIP Altılı Kodu	GTIP Altılı Adı	Değer
721420	DEMİR/ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN ÇUBUKLAR; SICAK HADDELEME SIRASINDA ÇENTİK, YİV, OLUK GİBİ ŞEKİL BOZUKLUKLA	75.724.865
711319	DİĞER KIYMETLİ METALLERDEN MÜCEVHERCİ EŞYASI VE AKSAMI; KIYMETLİ METALLERLE KAPLANMIŞ VEYA YALDIZLAN	64.417.698
271019	DİĞER YAĞLAR VE MÜSTAHZARLAR	52.275.382
993099	DENİZ VE HAVA TAŞITLARINA VERİLEN EŞYA; GIDA VE 27. FASIL HARIÇ	40.939.592
890400	RÖMORKÖRLER VE İTİCİ GEMİLER	18.349.778
993024	DENİZ VE HAVA TAŞITLARINA VERİLEN GIDALAR	13.957.849
711311	GÜMÜŞTEN MÜCEVHERCİ EŞYASI VE AKSAMI; DİĞER KIYMETLİ METALLERLE KAPLANMIŞ VEYA YALDIZLANMIŞ OLSUN OL	6.648.671
842121	SUYUN FİLTRE EDİLMESİNE VEYA ARITILMASINA MAHSUS MAKİNA VE CİHAZLAR	5.160.605
854449	BAĞLANTI PARÇALARI TAKILMAMIŞ DİĞER ELEKTRİK İLETKENLERİ; İZOLE EDİLMİŞ, GERİLİMİ <= 1000 V	4.012.629
890590	FENER, YANGIN SÖNDÜRME GEMİLERİ, YÜZER VİNÇLER, VB. DENİZ TAŞITLARI VE YÜZER HAVUZLAR	3.951.527

TÜRKİYE'NİN PANAMA'DAN İTHALATINDA İLK 10 ÜRÜN (2023)

GTIP Altılı Kod	GTIP Altılı Adı	Değer
710812	ALTIN (PLATİN KAPLAMALI ALTIN DAHİL); İŞLENMEMİŞ, PARA YERİNE KULLANILMAYAN	11.142.901
740400	BAKIR DÖKÜNTÜ VE HURDALARI	3.201.513
710691	GÜMÜŞ (ALTIN VEYA PLATİN YALDIZLI GÜMÜŞ DAHİL); İŞLENMEMİŞ	1.079.954
890800	SÖKÜLECEK DENİZ TAŞITLARI VE SUDA YÜZEN SÖKÜLECEK DİĞER ARAÇLAR	988.124
711319	DİĞER KIYMETLİ METALLERDEN MÜCEVHERCİ EŞYASI VE AKSAMI; KIYMETLİ METALLERLE KAPLANMIŞ VEYA YALDIZLAN	871.990
440290	ODUN KÖMÜRÜ; BAMBUDAN OLANLAR HARIÇ	169.964
220840	ROM VE FERMENTE EDİLMİŞ ŞEKER KAMIŞI ÜRÜNLERİNİN DAMITILMASIYLA ELDE EDİLEN DİĞER İÇKİLER	147.862
591190	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN TEKNİK İŞLERDE KULLANILMAYA MAHSUS DİĞER EŞYA	110.188
090111	KAHVE (KAFEİNİ ALINMAMIŞ, KAVRULMAMIŞ)	62.472
711311	GÜMÜŞTEN MÜCEVHERCİ EŞYASI VE AKSAMI; DİĞER KIYMETLİ METALLERLE KAPLANMIŞ VEYA YALDIZLANMIŞ OLSUN OL	41.377

PANAMA'YA SEKTÖREL İHRACAT (1000 \$) 2023

SEKTÖR	1 OCAK - 31 ARALIK		DEĞ.
	2022	2023	
Çelik	106.218,59	89.091,35	-%16,1
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	5.550,48	2.225,19	-%59,9
Demir ve Demir Dışı Metaller	4.367,99	3.191,69	-%26,9
Deri ve Deri Mamulleri	1.746,50	1.566,15	-%10,3
Diğer Sanayi Ürünleri	679,14	0,00	-%100,0
Elektrik ve Elektronik	898,44	3.625,86	%303,6
Gemi, Yat ve Hizmetleri	10.583,34	493,76	-%95,3
Halı	560,54	1.195,63	%113,3
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	15.625,69	12.461,36	-%20,3
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	21.671,69	17.986,76	-%17,0
İklimlendirme Sanayii	695,27	728,43	%4,8
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	18.054,83	20.268,01	%12,3
Kuru Meyve ve Mamulleri	194,85	223,88	%14,9
Madencilik Ürünleri	2.331,46	1.744,89	-%25,2
Makine ve Aksamları	4.028,78	3.062,13	-%24,0
Meyve Sebze Mamulleri	376,26	1.935,55	%414,4
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	7.212,94	5.195,60	-%28,0
Mücevher	47.408,47	58.832,08	%24,1
Otomotiv Endüstrisi	1.150,09	1.129,72	-%1,8
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	4,72	8,14	%72,5
Tekstil ve Hammaddeleri	552,20	405,80	-%26,5
Tütün	124,80	127,17	%1,9
Yaş Meyve ve Sebze	1,16	7,32	%533,5
Zeytin ve Zeytinyağı	255,06	475,06	%86,3

- Alıcı ve satıcının doğrudan biraraya gelmesi / **yüzyüze iletişim**, fuarlar, ziyaretler
- **Randevuların** önceden alınması
- Özellikle **Güney Amerika'da tatil dönemi** olan Kasım-Aralık aylarında iş görüşmesi planlanmaması,
- **İspanyolca** (tercüman, kartvizit, tanıtım materyalleri...),
- Pazarlık olukça yaygın,
- Genellikle başta «hayır» cevabı vermeyerek son anda iptal etme alışkanlığı,
- Görüşmelere geç kalınması, «ivedi» kavramı olmaması,
- Toplantıları daha çok öğle ya da akşam yemeği eşliğinde,
- Network ağına sahip olmak çok önemli, rekabet avantajı

- <https://www.turkishairlines.com/tr-int/duyurular/guney-amerika-yolcu-kabul-kurallari/>

Panama

Panama City Tocumen Uluslararası (PTY) Havalimanı varışlı uçuşlar için dikkat edilmesi gereken kurallar:

Ülkeye (Panama) giriş için gerekli genel şartlar aşağıdaki gibidir:

- Son varış noktası Panama olan ya da Panama üzerinden aktarma yapacak yolcular için geçerli vizeye sahip olunması (Vize gerektiren ülkeler için).
- Gidiş-dönüş yolculuklar için dönüş bileti (Vize gerektiren ülkeler için vize geçerlilik süresinin içinde olması koşuluyla)
- Otel rezervasyonu (Ödemesi yapılmış ve seyahat sürecini kapsayan)
- Transit uçuşlar için aktarma süresinin 12 saati aşmaması

Ayrıca, aşağıdaki durumlarda da yolcularımızın ülkeye giriş ya da transit talepleri reddedilebilir

- Uzun süreli konaklaması olup bagajı olmayan yolcular
- Beyan ettiği seyahat amacına uygun belgeleri bulunmayan yolcular
- Panama varışında gümrük polisi mülakatında uygun cevapları veremeyen yolcular

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

- Diplomatik, Hizmet ve Hususi ve Umuma Mahsus Pasaport hamilleri 3 aylık bir süre için vizeden muaf bulunmaktadır.
- THY, İstanbul - Bogota - Panama - İstanbul hattında 2021 Kasım'dan bu yana haftanın her günü sefer yapmaktadır. 30 Ekim 2022 tarihinde İstanbul-Panama hattında doğrudan uçuşlar başlatılmış olup, haftalık toplam sefer sayısı 10'a (3 doğrudan, 7 aktarmalı) çıkmıştır.
- Panama yaşadığı göçmen sorunları sebebiyle pasaport kontrolü esnasında geliş amacınıza ve dönüş biletlerinize ilişkin sorular sormaktadır. Geliş amacı, toplantı teyitleri, fuar giriş belgeleri gibi dokümanların yanınıza bulundurulmasında fayda görülmektedir.

SEKTÖREL PAYDAŞLAR

- MINSA-Sağlık Bakanlığı
- Panama Ticaret ve Sanayi Odası (CCIAP)
 - Yatırım Teşvik Ajansı (PROPANAMA)
 - Panama Özel Sektör Konseyi (CONEP)
- **Panama Eczacılık Ürünleri Temsilcileri ve Distribütörleri Derneği (AREDİS)**
 - Panama Ulusal Tabipler Birliği / Panama Tıp Fakültesi
 - MICI- Ticaret ve Endüstri Bakanlığı

İlaç Sektörü

LATAM Bölgesi İhracatı

Ülke	2022 (ABD Doları)	2023 (ABD Doları)
LATAM Toplam	36.966.100	41.384.938
Panama	2.997.024	2.801.908

LATAM Pazarının % **6.7** 'si PANAMA

PANAMA pazarında önceki sene göre % **0,6** AZALIŞ

Ülkede en sık görülen hastalıklar

- Kardiyovasküler hastalıklar: 6,829 (%43)
- Kanserler: 3,277 (%20,6)
- Diyabet: 1,653 (%10,4)
- Kronik solunum yolu hastalıkları: 938 (%5,9)

•Panama pazarındaki ilaçların yaklaşık **%90'ı İthal**

Almanya (101 M USD), Meksika (100 M USD), Amerika Birleşik Devletleri (84.4 M USD), Belçika (70.9 M USD) ve Fransa (45.9 M USD)

«Dış Talepler Bülteni» Platformu üzerinden İHALELE DUYURULARININ TAKİP EDİLMEMESİ !!!

PANAMA ÜLKE SAYFASI

<https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/orta-amerika/panama/genel-bilgiler>

Panama

ÜLKE PROFİLİ

PAZAR BİLGİLERİ

RAPORLAR

POTANSİYEL ÜRÜN MATRİSLERİ

İKİLİ ANLAŞMALAR

FAYDALI LINKLER

GSYİH (Milyon \$)

87 347 (2024-IMF tahmini)

KBGSYİH (\$)

19,369 (2024-IMF tahmini)

Büyüme Oranı (%)

2,5 (2024-IMF tahmini)

Nüfus

4.510.000 (2024-IMF tahmini)

Yüzölçümü (km²)

75.420

Başkent

Panama City

MÜŞAVİRE / ATAŞEYE DANIŞIN

DEİK

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

İLETİŞİM ve FAYDALI LİNKLER

<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>

<https://www.kolayihracat.gov.tr/>

 T.C. TİCARET
BAKANLIĞI Müşavire Danışın

TİCARET MÜŞAVİRLERİMİZLE
ELEKTRONİK SOHBETLER

Ülkeye İhracat Yapmak İstiyorum

Hangi konuda bilgi almak istiyorsunuz?

- İthalatçı Firma Bilgileri
- Sektörler Hakkında Bilgiler
- Tarifeler/Kotalar Hakkında Bilgiler
- Tarife Dışı Önlemler Hakkında Bilgiler
- Hedef Ülkedeki Gümrük İşlemleri
- Tanıtım, PR, Tercüman, Organizatör Talepleri

 KOLAY İHRACAT PLATFORMU

Kolay İhracat Platformu

İhracatla ilgili her şey tek platformda! Size en uygun hedef pazarları bulun, pazarlar ile ilgili bilinmesi gerekenleri öğrenin, sektör analizlerini inceleyin ve ihracatınızı arttırın!

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

KOLAY DESTEK PLATFORMU

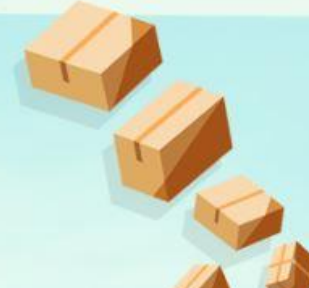
<https://kolaydestek.gov.tr/>

Kolay Desteğe Hoş Geldin!

Kolay Destek, sana Ticaret Bakanlığı tarafından verilen 14 farklı desteğin daha kolay ve anlaşılır biçimde sunulmasını amaçlayan bir sitedir. İhracat yaparken müşteri bulmaktan yurt dışında reklam vermeye, fuarlara katılmaktan müşterilerin için uygun kredi bulmaya kadar sayısız destek burada! İstediğin her desteği kolayca al, ihracatını artır.

Haydi, Hemen Başla!

TEŞEKKÜRLER

Halise Büşra ÜNSAL HÜR, Ticaret Müşaviri

☎ : + 507 302 7729-30

✉ : panama@ticaret.gov.tr

<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>

LIC. RAMÓN E. JAÉN P.

Jefe de Departamento de Registro Sanitario
Gerente De Proyecto De Digitalización
Sub-Director Nacional de Farmacia y Drogas

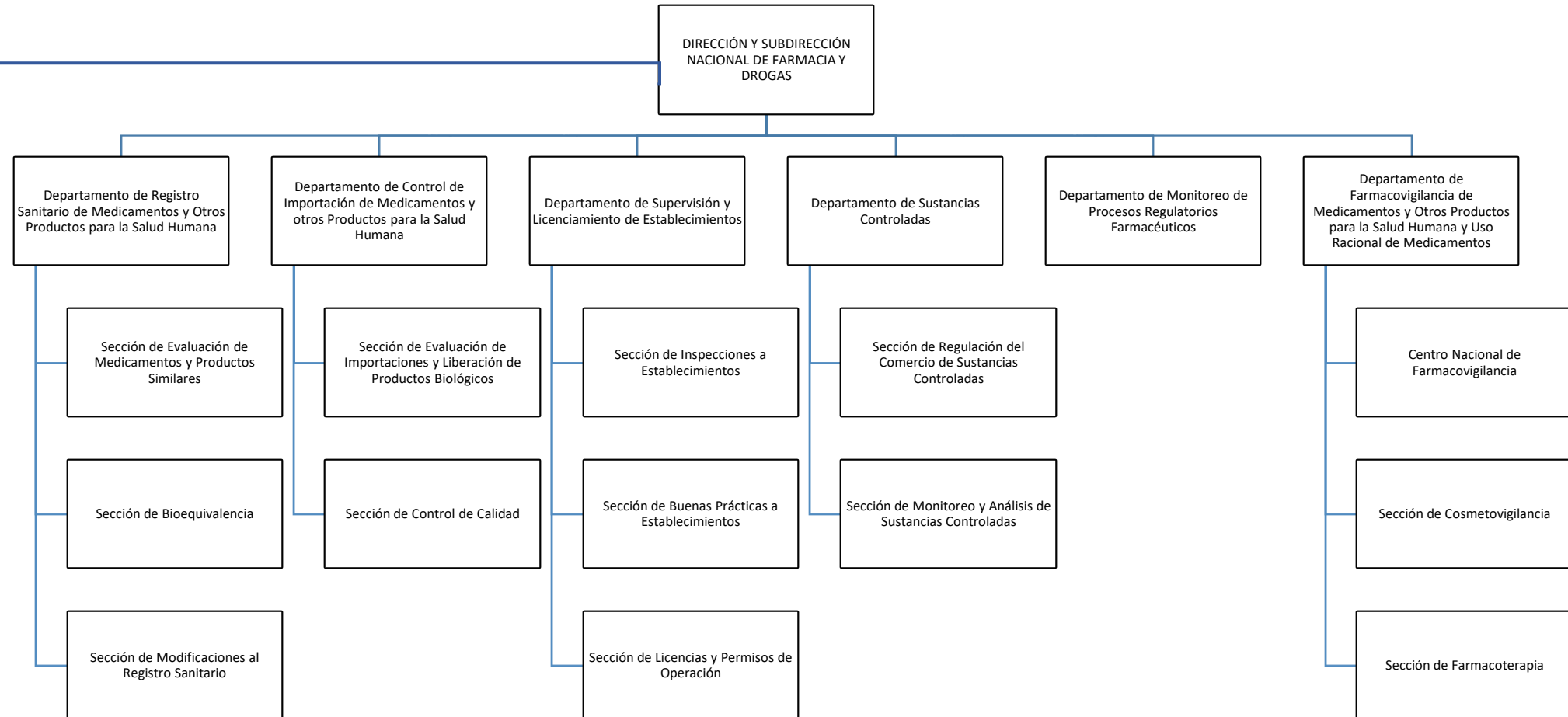
Competencias de la Dirección Nacional de Farmacia y Drogas del Ministerio de Salud en todo lo relacionado a la expedición, suspensión, modificación, renovación y cancelación del registro sanitario, así como de efectuar las acciones de farmacovigilancia, de controles de calidad, seguridad y eficacia previo y de fiscalización de los medicamentos y otros productos para la salud humana.

MISIÓN

Asegurar que los Medicamentos y otros Productos para la Salud Humana, así como los establecimientos que se dedican a la producción, importación, distribución y custodia de los mismos, cumplan con los estándares de calidad establecidos en las normas y reglamentos sanitarios nacionales e internacionales vigentes.

NUEVA ESTRUCTURA ORGÁNICA DEL MINISTERIO DE SALUD, EN LO RELATIVO A LA DIRECCIÓN NACIONAL DE FARMACIA Y DROGAS Y SUS UNIDADES ADMINISTRATIVAS

Nivel Operativo

FUNCIONES REGULATORIAS

Proyecto de Transformación Digital de la Dirección Nacional de Farmacia y Drogas. **PANAMÁ.**

DIGITALIZACIÓN

REPÚBLICA DE PANAMÁ
MINISTERIO DE SALUD
DIRECCIÓN NACIONAL DE FARMACIA Y DROGAS

Seguimiento de Trámite

Solicitudes de Registros Sanitarios de Medicamentos y Productos Similares

Solicitudes de Registros Sanitarios de Cosméticos y Productos Similares

Registros Sanitarios para Medicamentos y Productos Similares

Registros Sanitarios para Cosméticos y Productos Similares

Certificados de Intercambiabilidad

Medicamentos de Venta Popular

Realizar Pagos

Portal Web

Solicitudes de Registro Sanitario de Medicamentos Desde 01/04/2022

REPÚBLICA DE PANAMÁ
GOBIERNO NACIONAL

MINISTERIO DE SALUD

Portal Web Dirección Nacional de Farmacia y Drogas

Por favor ingrese sus credenciales para acceder al sistema.

Usuario:

Contraseña:

Código de verificación: **5BC0FA**

Ingrese el código de verificación:

Ingresar

[Olvidó su contraseña?](#) [Regístrate aquí](#)

AIG
Autoridad Nacional Para la Innovación Gubernamental, AIG, Panamá, República de Panamá
10B, Obispo, Corregimiento de Bella Vista Calle 83 y Av. Ricardo Arango, Edificio Surco, Afijo y Reyes, Piso 3, Central
Teléfono: (507) 526-7400
Copyright © 2021. Todos los derechos reservados | Desarrollado por AIG - Autoridad Nacional Para la Innovación Gubernamental, s.l. de c.v.

REGISTRO SANITARIO

- Autorización expedida por la Autoridad de Salud para la importación y/o comercialización de un producto farmacéutico, previos los trámites correspondientes de evaluación.

DECRETO EJECUTIVO No. 27 (de 10 de mayo de 2024)

Artículo 17. **EL PROCEDIMIENTO REGULAR** es aquel en el cual una solicitud de nuevos registros sanitarios, renovación y modificaciones para medicamentos y otros productos para la salud humana es sometida a la evaluación técnica y analítica de la Dirección Nacional de Farmacia y Drogas para su aprobación, cumpliendo los requisitos establecidos en la normativa sanitaria vigente.

DECRETO EJECUTIVO No. 27

(de 10 de mayo de 2024)

Artículo 18. **EL PROCEDIMIENTO ABREVIADO** es aplicable a todas las solicitudes de medicamentos que hayan sido registrados y comercializados en países con autoridad regulatoria de alto estándar reconocidos por la Organización Mundial de la Salud o la Organización Panamericana de la Salud (OMS/OPS) y establecidos mediante decreto ejecutivo emitido para tal fin.

RESOLUCIÓN 126

(escribir de que fecha aquí)

REGISTRO SANITARIO PRODUCTOS FARMACÉUTICOS, MEDICAMENTOS PARA USO HUMANO. REQUISITOS DE REGISTRO SANITARIO.

REQUISITOS PARA EL REGISTRO SANITARIO DE MEDICAMENTOS

7. REQUISITOS PARA REGISTRO SANITARIO

7.1. Solicitud firmada y sellada por el Profesional Responsable conteniendo la información detallada en el Anexo 2 de este Reglamento.

7.2. Poderes que acrediten la representación legal y/o técnica otorgada por el titular a la(s) persona(s) natural (les) o jurídica(s), de acuerdo a la legislación de cada país, (original o fotocopia autenticada del documento).

7. REQUISITOS PARA REGISTRO SANITARIO

7.3. CPP

7.4. Fórmula cuantitativa y cualitativa

7.5. Contrato de Fabricación

7.6. Monografía del producto.

7.7. Métodos de análisis validados

7. REQUISITOS PARA REGISTRO SANITARIO

7.8. Especificaciones organolépticas, físicas, químicas, biológicas y microbiológicas del producto terminado.

7.9. Etiquetas del envase/empaque primario, secundario e inserto en original o sus proyectos, conforme al RTCA Productos Farmacéuticos. Etiquetado de Productos Farmacéuticos para Uso Humano en su versión vigente.

7. REQUISITOS PARA REGISTRO SANITARIO

7.10. Informe del Estudio de Estabilidad conforme al RTCA Productos Farmacéuticos. Estudios de Estabilidad de Medicamentos para uso Humano en su versión vigente.

7.11. Estándares analíticos.

7.12. Un ejemplar de producto terminado.

7. REQUISITOS PARA REGISTRO SANITARIO

MONOGRAFÍA.

La información incluida dentro de la monografía deberá estar fundamentada en evidencias clínicas, debidamente publicadas en la literatura oficial o autoridades reguladoras legalmente reconocidas.

Toda monografía debe corresponder a la forma farmacéutica del medicamento a registrar, sin embargo, podrá incluir otras presentaciones o concentraciones siempre que se incluya la que se está registrando.

7. REQUISITOS PARA REGISTRO SANITARIO

MONOGRAFÍA. Debe contener:

1. Denominación común o genérica internacionalmente aceptada	7. Precauciones y advertencias.	13. Fecha de revisión de la monografía.
2. Forma farmacéutica.	8. Interacciones.	14. Lista de referencias bibliográficas completas.
3. Estructura, nombre químico del principio activo	9. Efectos adversos.	15. Categoría terapéutica según clasificación Anatómica terapéutica
4. Farmacología clínica.	10. Dosis y administración.	16. Forma de preparación.
5. Indicaciones.	11. Recomendación en caso de sobredosificación según el perfil toxicológico.	17. Embarazo y lactancia
6. Contraindicaciones.	12. Abuso y adicción.	

IMPORTACIÓN DE MEDICAMENTOS

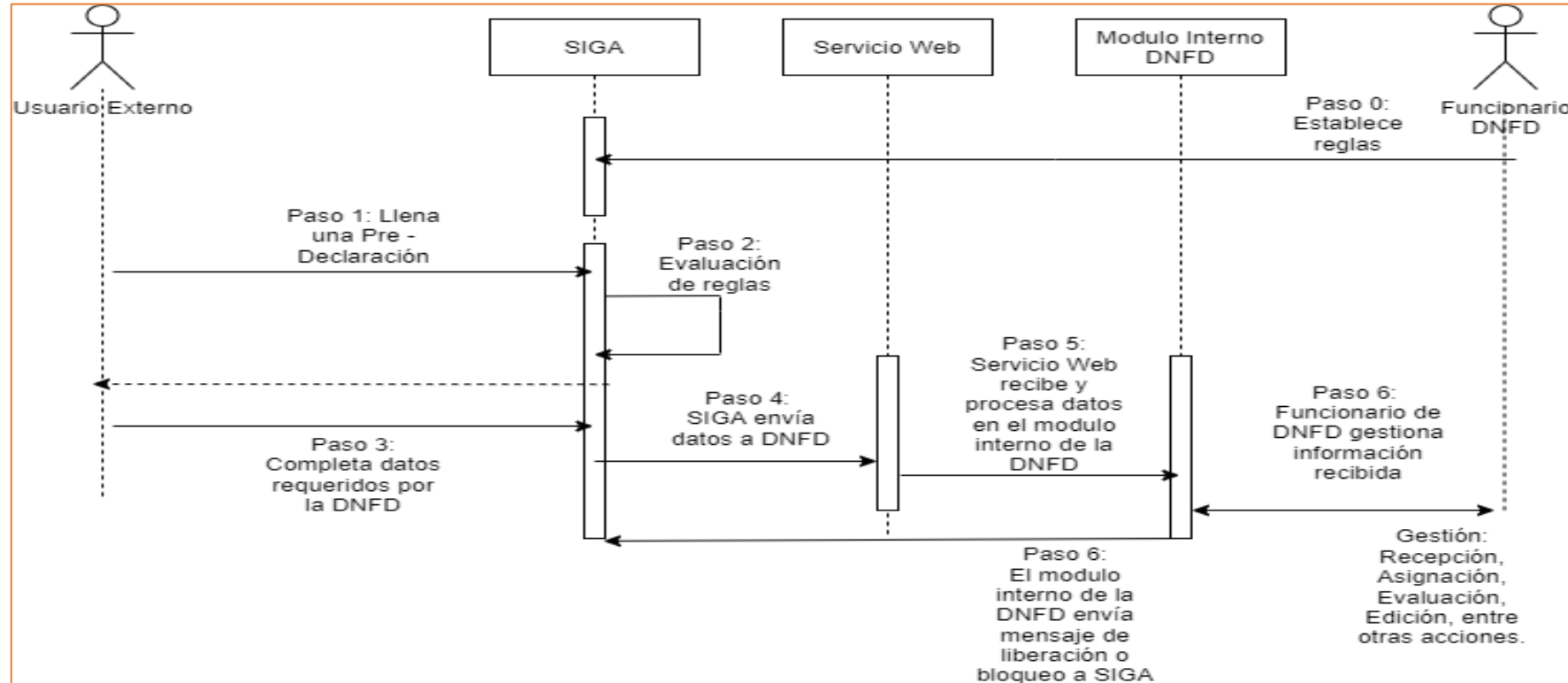

Integración.

Sistema De La Autoridad
Nacional De Aduanas.

Dirección Nacional de
Farmacia y Drogas.

IMPORTACIÓN DE MEDICAMENTOS

Artículo 350. REQUISITOS GENERALES PARA LA IMPORTACIÓN DE MEDICAMENTOS Y OTROS PRODUCTOS PARA LA SALUD HUMANA SON:

1. El importador debe contar con licencia de operación como establecimiento farmacéutico
2. Los productos a importar deben contar con registro sanitario vigente, inscripción o autorización de excepción al registro sanitario o Certificación de Importación al Amparo de Registro Sanitario Vigente.
3. Pre-declaración de Aduanas.
4. Factura que cumpla con la norma sanitaria vigente.
5. Lista de empaque cuando corresponda.
6. Manifiesto de carga

Artículo 368. REQUISITOS GENERALES PARA LA IMPORTACIÓN DE MEDICAMENTOS Y OTROS PRODUCTOS PARA LA SALUD HUMANA SON:

La factura de importación, además de lo establecido en el Artículo 84 de la Ley 419 de 2024, debe incluir:

1. Nombre del fabricante del producto, y del diluyente cuando aplique.
2. Nombre del acondicionador.
3. País de origen y fabricación
4. Vía de administración.
5. Concentración del producto.
6. Debe estar firmada

REQUISITOS GENERALES LICENCIA DE OPERACIÓN

- **AGENCIAS DISTRIBUIDORAS:** Establecimiento dedicado a la importación, exportación, reexportación, almacenamiento, distribución, transporte y comercialización al por mayor de materia prima para la industria farmacéutica, medicamentos, suplementos vitamínicos con propiedad terapéutica, cosméticos, plaguicidas de uso doméstico y desinfectantes de uso doméstico y hospitalario. Incluye los centros logísticos.
- La nomenclatura de la licencia de operación de este establecimiento estará denominada por las siglas A/DNFD

REQUISITOS GENERALES LICENCIA DE OPERACIÓN

• **Artículo 385.** Requisitos para obtener la Licencia de Operación de Establecimientos Farmacéuticos:

- a. Poder notariado (si aplica).
- b. Completar el formulario de acuerdo al tipo de establecimiento farmacéutico.
- c. Original del Certificado de Registro Público (si aplica). El certificado es válido solo por seis meses después de su fecha de expedición. Sólo se presenta si es persona jurídica.
- d. Fotocopia de cédula o pasaporte del representante legal o propietario y regente farmacéutico idóneo.
- e. En caso de que el regente labore en otro establecimiento, está obligado a anexar carta de certificación del horario de regencia en el otro establecimiento, firmado por el jefe inmediato y/o representante legal o propietario del otro establecimiento.
- f. Los establecimientos farmacéuticos deberán anexar un diseño que incluya la distribución de áreas internas que conformarán las instalaciones y que plasme el tamaño (en metros cuadrados) del establecimiento.
- g. Pago de la tasa por servicio según el establecimiento farmacéutico.

Luego de recibir la licencia de operación, las farmacias deberán solicitar el sellado del libro copiador de recetas corrientes.

“Implementando una Cultura de Mejora y Capacitación Continua”

Muchas Gracias